

Պարույր Սևակ

Հագը

Շա՛տ է շատացել աղմուկն աշխարհում,
Շատացել այնքա՛ն,
Որ լուռությունը բարկացել է խիստ,
Եվ դրանից է սնդիկը ելնում ջերմաչափն ի վեր՝
Բանտարկված ինչ-որ վիուկի նման՝
Մեզ վախեցնելով ու վկայելով,
Որ Երկրագունդը թոքերի աճող բորբոքում ունի,
Եվ մենք ամենքս էլ ջերմություն ունենք:
Մեր ջերմությունը
Լռության սաստիկ բարկությունն է հենց,
Եվ նրա ցասում-բողոքն է նաև
Հա՛զը,
Այս հա՛զը,
Որ կարծես արդեն տիրակալական հովեր է առնում
Եվ համատարած աշխարհը բռնում...
Ու սաստկանում է այս հազը նաև... ծխից ու մխից,
Ուտի՛չ, թունավո՛ր ծխից ու մխից,
Որ շատացել է աղմուկի չափով,
Քանի որ ծուխը նրա շունչն է հենց...
«Ծուխ էր դուրս ելնում եղեգա՛ն փողից»...
«Օ ծո՛ւխ ծիրանի»...

Իսկ այժմ արդեն
Ծուխ են դուրս փնչում ո՛չ միայն կանայք,
Նույնիսկ ո՛չ միայն աղջիկներն անկոնք.
Ծխող են դարձել իրե՛րը նաև,
Առարկանե՛րը,
Մետաղնե՛րն անգամ.
Ամեն մեքենա ծխով է շնչում,
Ամեն գործարան ծուխ է դուրս փնչում:
Ծխնելուզային գլանակները ցցելով երկինք՝
Նրանք ծխի հետ տարածում են հազ...
Հա՛զը,
Այս հա՛զը,
Բռնել է հիմա նաև երկինքը.
Կապույտ երկինքը
Սուր վարակվել է ա՛յն կապույտ հազով,
Որ այլևս արդեն
Միայն մանկական հիվանդություն չէ,
Այլ հիմա նաև երկնայի՛ն մի ախտ,
Տիեզերակա՛ն մի հիվանդություն:
Եվ ամեն տեսակ օդանավերի
Հա՛զը,
Այս հա՛զը,
Այս կապո՛ւյտ հազը
Հնչում է հիմա մեր գլխից վերև,
Նաև մեր գլխի վերևից վերև,
Որտեղ ծխում են ոչ միայն ամպեր հնավանդական,
Այլև անիմաց ինչ-որ մի ոգի,
Որի անունն էլ չեն ուզում ասել,
Ինչպես որ չարքին անվամբ չեն կոչում...
Արբանյակների ծխին համաչափ

Ծուխն է խառնըվում ա՛յն հրթիռների,
Որ ունեն երեք, չորս ու հինգ գլուխ՝
Քաղաքակրթված դևերի նման...
Եվ լուռությունն է բարկանում կրկին
Ու ջերմաստիճան դառնում երկնքին,
Որ տենդի մեջ է
Եվ ում քրտնքի
Անձրև կոչեցյալ կաթիլներն արդեն
Հաճախ են դառնում ախտ սողոմական,
Որ բուժո՛ւմ չունի
Եվ որի ճշան նախանշանը
Հա՛գն է,
Ա՛յս հազը...
Հազի՛ց,
Ա՛յս հազից
Բուժվե՛նք շուտափույթ,
Որ քամի՛ն հազա
Քարանձավների՛,
Խողովակների՛,
Փշակների՛ մեջ
Եվ փողոցային լուսամփոփների կենտ կոպերի՛ տակ,
Հազա մշտական թրթիռով սրտի ու խորհրդավոր՝
Ա՛յն հավերժական սիրահարի պես,
Որ իր գալուստն է ավետում հազով...
Հազի՛ց,
Ա՛յս հազից
Բուժվե՛նք շուտափույթ,
Որ ամեն մի տան դռան մոտ հազա
Ավտոմեքենա՛ն հարմար ու էժան՝
Հրավիրելով մի զբոսանքի,

Որի վերջն ունի «համբույր» գրություն...

Հագի՛ց,

Ա՛յս հագից

Բուժվե՛նք վերջապես,

Որ հագը դառնա տեր ու տնօրեն

Աշխարհի ամեն նավահանգստում,

Կայարաններո՛ւմ համայն աշխարհի,

Նաև երկնքո՛ւմ,

Նաև երկնքո՛ւմ,

Որ նո՛ւյնպես ունի լայնացման կարիք:

Երկրին

ու

Երկնին

Թոքերի առողջ լայնացո՛ւմ է պետք...

Ո՛չ թե թոքերի ահեղ բորբոքում...

07.II.1964թ.

Երևան